

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15764

Tarih : 25.12.2025

38331

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

Bolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda tutulan siyasi mahpuslara yönelik uygulamalar, son dönemde temel hak ihlallerini aşarak işkence ve kötü muamele yasağı ile yaşam hakkı ihlali boyutuna ulaşmıştır. Mahpuslar, aileleri ve Özgürlük İçin Hukukçular Derneği üyesi avukatlar tarafından aktarılan bilgiler; cezaevi idaresinin keyfi, ayrımcı ve sistematik uygulamalarla infaz rejimini fiilen bir yeniden cezalandırma mekanizmasına dönüştürdüğünü ortaya koymaktadır.

Bolu F Tipi Kapalı Cezaevi'nde ağırlaştırılmış müebbet hükümlülerine yönelik olarak tek kişilik hücre uygulamasının yaygınlaştırıldığı, ağır hasta mahpuslar hariç olmak üzere mahpusların fiilen tam tecrit koşullarına alındığı; Enes Taşkın, Abdürrahim Pamuk, Ümit Doğanay ve Uğur Doğanay'ın halihazırda tek kişilik hücrelerde tutulduğu bilinmektedir. Ümit Doğanay ve Uğur Doğanay'ın kardeş olmalarına rağmen aynı odaya alınmalarına izin verilmemesi, farklı havalandırma saatleri belirlenerek mahpusların birbirleriyle en asgari temas ihtimallerinin dahi ortadan kaldırılması, psikolojik işkence niteliği taşımaktadır.

Mahpusların dış dünya ile kurduğu en temel iletişim kanallarından biri olan mektuplaşma hakkı da sistematik biçimde engellenmektedir. İhsan Balkaş'ın Kürtçe kaleme aldığı ve cezaevinde yaşanan ağır hak ihlallerini kamuoyuna ve yetkili makamlara duyurmayı amaçlayan mektupları; kurum güvenliği, örgütsel haberleşme ve infial yaratma gibi soyut ve keyfi gerekçelerle alıkonulmuştur. Cezaevi idaresinin, Kürtçe yazılan mektupların ancak yeminli tercüman aracılığıyla Türkçeye çevrilmesi ve masrafının mahpus tarafından karşılanması koşuluyla gönderilebileceğini bildirmesi, anadilinde iletişim ve ifade özgürlüğünün açık ihlalidir.

Bolu F Tipi Kapalı Cezaevi'nde İdare ve Gözlem Kurulları eliyle tahliyelerin sistematik biçimde engellendiği, infaz uzatmalarının bir baskı ve cezalandırma aracına dönüştürüldüğü görülmektedir. Aralarında Ali Murat Çelik, Aydın Adıyaman, Ahmet Karakaya, Ömer Okul, Ramazan Vural, Turan Uysal, Tuncay Doğan, Ramazan Kıran, Nurettin Ataman, Abdülhamit Ahraz, Serhat Öztürk, Maruf Türkan, Ahmet Abdi İbrahim ve Hikmet Akbaş'ın bulunduğu 14 müebbet hükümlüsünün tahliyesi, üçer ve altışar aylık periyotlarla defalarca ertelenmiştir. Elektrik tasarrufu yapmamak gibi gerekçelerle mahpusların örgütle bağının sürdüğü varsayımına kadar uzanan keyfi ve farazi değerlendirmelerle infaz uzatma kararları verildiği; mahpusların örgütten ayrılma ve pişmanlık beyanı dayatmalarıyla siyasi bir sadakat testine tabi tutulduğu tespit edilmiştir.

Cezaevinde yaklaşık 110 siyasi mahpus bulunmakta; bunlardan 22'si ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü olup en az 30 yıldır cezaevinde tutulmaktadır. Hayati Kaytan, Mehmet Çağlar, Mehmet Akpolat ve Abdulvahap Kavak gibi mahpuslar ağır hasta olmalarına rağmen tedaviye erişim ve nakil talepleri reddedilmektedir. Özellikle akciğer kanseri ve KOAH hastası Abdulvahap Kavak'ın bulunduğu cezaevinin yanına beton santrali kurulması, yoğun toz ve partikül yayılımı nedeniyle mahpusun sağlık durumunu daha da ağırlaştırmış; hekim raporlarına rağmen sevk talepleri kabul edilmemiştir.

Bu tablo, Anayasa'nın 17'nci maddesinde güvence altına alınan işkence yasağının, 56'ncı maddede düzenlenen sağlık hakkının, 19'uncu maddede yer alan kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkının ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2, 3, 6 ve 10'uncu maddelerinin açık ihlalidir.

Bu bağlamda;

1. Bolu F Tipi Kapalı Cezaevi'nde ağırlaştırılmış müebbet hükümlülerine yönelik olarak yaygınlaştırılan tek kişilik hücre ve fiili tecrit uygulamalarına ilişkin Bakanlığınızca başlatılmış herhangi bir inceleme veya soruşturma bulunmakta mıdır?
2. Enes Taşkın, Abdürrahim Pamuk, Ümit Doğanay ve Uğur Doğanay'ın tek kişilik hücrelerde tutulmasının ve Ümit Doğanay ile Uğur Doğanay'ın kardeş olmalarına rağmen aynı odada tutulmamalarının somut, bireyselleştirilmiş ve denetlenebilir gerekçeleri nelerdir?
3. İhsan Balkaş'ın Kürtçe kaleme aldığı mektupların alıkonulması ve tercüme masrafının mahpusa yüklenmesi uygulaması, anadilinde iletişim ve ifade özgürlüğü bakımından Bakanlığınız tarafından hukuka uygun görülmekte midir?
4. Bolu F Tipi Kapalı Cezaevi'nde son beş yıl içerisinde İdare ve Gözlem Kurulu kararlarıyla tahliyesi ertelenen mahpus sayısı kaçtır? Bu ertelemelerin kaç müebbet ve ağırlaştırılmış müebbet hükümlülerine yöneliktir?
5. Ali Murat Çelik, Aydın Adıyaman, Ahmet Karakaya, Ömer Okul, Ramazan Vural, Turan Uysal, Tuncay Doğan, Ramazan Kıran, Nurettin Ataman, Abdülhamit Ahraz, Serhat Öztürk, Maruf Türkan, Ahmet Abdi İbrahim ve Hikmet Akbaş'ın tahliyelerinin üçer ve altışar aylık periyotlarla defalarca ertelenmesinin her bir mahpus bakımından somut ve hukuki gerekçeleri nelerdir?
6. İdare ve Gözlem Kurullarının infaz uzatma kararlarında mahpusların "örgütten ayrılma" veya "pişmanlık beyanı"nda bulunup bulunmamalarını fiili bir ölçüt olarak kullandığı iddiaları Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir?
7. Hayati Kaytan, Mehmet Çağlar, Mehmet Akpolat ve Abdulvahap Kavak gibi ağır hasta mahpusların tedaviye erişim ve nakil taleplerinin reddedilmesi, yaşam hakkı kapsamında Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmektedir?
8. Cezaevi yanında inşa edilen beton santralinin, özellikle akciğer kanseri ve KOAH hastası mahpuslar üzerindeki etkilerine ilişkin herhangi bir çevresel ve sağlık risk değerlendirmesi yapılmış mıdır?